

Съобщение за пресата Люксембург, 16 юни 2020 г.

Трансграничните мегапроекти следва да се ускорят, за да се оптимизира транспортът в Европа, посочват одиторите на ЕС

Ключовите трансгранични транспортни мегапроекти в ЕС напредват по-бавно от очакваното. В нов доклад на Европейската сметна палата (ЕСП) се посочва, че за шест от осемте одитирани инфраструктури на стойност милиони евро, както и за връзките за достъп до тях, е малко вероятно да бъдат въведени в експлоатация с пълен капацитет до 2030 г., както първоначално е планирано. Това ще забави допълнително завършването на основната трансевропейска транспортна мрежа (TEN-T).

През 2013 г. държавите членки се споразумяват да завършат основната мрежа TEN-T до 2030 г. Основна характеристика на мрежата са трансграничните транспортни проекти, които имат за цел да подобрят връзките между националните мрежи по протежението на европейските коридори.

ЕСП разгледа дали изграждането на широкомащабни автомагистрали, железопътни линии и водни пътища с трансгранично значение за основната транспортна мрежа на ЕС е било добре планирано и изпълнено ефикасно. Одиторите провериха осем финансирани от ЕС мегапроекти на обща стойност 54 млрд. евро (в т.ч. 7,5 млрд. от ЕС), които свързват транспортните мрежи на 13 държави членки: Австрия, Белгия, Балтийските държави, Дания, Франция, Финландия, Германия, Италия, Полша, Румъния и Испания.

При всички разгледани мегапроекти изграждането е значително забавено (средно закъснение от 11 години), което застрашава ефективното функциониране на пет от деветте многонационални коридора. Основната причина за тези незадоволителни резултати е това, че проектите често не са добре координирани между отделните държави. Държавите членки имат собствени инвестиционни приоритети и процедури за планиране и невинаги подкрепят в еднаква степен трансграничните проекти или инвестициите в транснационални коридори. Също така изпълнението невинаги напредва с еднакви темпове в различните държави. Към момента Комисията не е използвала ограничените правни инструменти, с които разполага, за да наложи изпълнението на приоритетите, установени на ниво ЕС, в държавите членки, които не напредват според планираното.

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

„Навременното изграждане на основните коридори на TEN-T е от решаващо значение за постигането на целите на политиката на ЕС, за подпомагането на растежа и заетостта и борбата с изменението на климата“, заяви Оскар Херикс, членът на ЕСП, който отговаря за доклада. „Следва да се положат още усилия за ускорено завършване на много от водещите транспортни мегапроекти на ЕС. Тези проекти са от основно значение за осигуряването на по-добра свързаност в Европа и постигането на мрежовите ефекти навреме.“

С течение на времето разходите по осем мегапроекта са се увеличили с над 17 млрд. евро (47 %), което често се дължи на промени в разработката и обхвата на проектите, както и на неефективното им изпълнение. Най-голямото увеличение се наблюдава при проекта за изграждане на канал Сена – Северна Европа (част от връзката Сена – Шелда), чиито разходи почти са се утроили. Същевременно в Румъния одиторите установиха, че един нов участък на магистралата А1 не се използва, а две отсечки са свързани погрешно. Това е довело до неефективно използване и разхищение на средства.

Одиторите също така установиха слабости в анализите на разходите и ползите, извършени от държавите членки за тези многомилардни инвестиции: прогнозите за трафика са потенциално прекалено оптимистични, а някои проекти може да не са икономически устойчиви. Това е особено валидно за Балтийската железопътна ос и частта от железопътната линия, която преминава през постоянната връзка Фемарн – Белт, където пътниците са прекалено малко. Одиторите отбелязаха също така, че Комисията не е извършила независима оценка на строителните спецификации въз основа на потенциалните пътнически и товаропревозни потоци, преди да отпусне финансиране от ЕС.

Надзорът от Комисията върху завършването на мрежата от държавите членки е дистанционен и има нужда да бъде засилен. Не съществува специална служба на Комисията, която да предоставя на държавите членки експертна подкрепа в управлението на такива големи проекти, а Комисията няма общ поглед върху постигнатия напредък. Въпреки това Комисията наскоро е предприела стъпки за по-близък и ефективен надзор и мониторинг на напредъка чрез определянето на очакваните резултати по проектите в „решения за изпълнение“.

Бележки към редакторите

Изпълнението на основната трансевропейска транспортна мрежа чрез създаването на коридори на основната мрежа се регулира основно от Регламент № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета. Комисията има отговорността да следи за това държавите членки да завършат основната транспортна мрежа до 2030 г. а държавите членки отговарят за изпълнението на конкретни проекти. За осемте мегапроекта досега са отпуснати около 7,5 млрд. евро средства от ЕС, а Комисията е изплатила 3,4 млрд. евро. Тя е оттеглила част от първоначално отпуснатите средства поради закъснения (1,4 млрд. евро за 17-те одитирани отсечки). В случай на неуспех да се завърши мрежата, икономиката на ЕС ще се лиши от 1,8 % потенциален ръст, а 10 млн. човекогодишни работна заетост няма да бъдат реализирани, съгласно проведено от Комисията проучване.

Осемте разгледани мегапроекти – четири железопътни линии (Балтийската железопътна ос, Лион — Турино, планински тунел Бренер, Vasque Y), един воден път (Сена – Шелда), една магистрала (А1 в Румъния) и две мултимодални връзки (пътна/железопътна връзка

Фемарн – Белт и железопътната връзка E59 между пристанища в Полша) – струват над 1 млрд. евро всеки и се очаква да донесат значителни социално-икономически ползи.

Специален доклад 10/2020 „ Транспортни инфраструктури в ЕС — необходимо е ускорено изпълнение на мегапроектите, за да се постигнат в срок ефектите от изградената мрежа“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu) на 23 официални езика на ЕС, заедно с многоезични аудио ресурси (подкаст) за осемте мегапроекта, ЕСП вече е публикувала няколко други специални доклада относно транспорта в ЕС (вж. [Портал за публикации](#)).

Лице за контакт с пресата за този доклад: Damijan Fišer

Ел. поща: damijan.fiser@eca.europa.eu Тел.: (+352) 4398 45 510 / Моб. тел.: (+352) 621 55 22 24

Предприети от ЕСП мерки в отговор на пандемията от COVID-19

Европейската сметна палата (ЕСП) предприе необходимите стъпки, за да може да продължи да работи ефективно в областта на публичния одит в ЕС и да изготвя одитни доклади, становища и прегледи в срок по време на пандемията от COVID-19, доколкото това е възможно в сегашните трудни времена. Същевременно ЕСП изразява своята благодарност към всички, които работят за спасяването на животи и се борят с пандемията в Люксембург, Европейския съюз и по целия свят. Продължаваме ангажимента си да следваме политиката на правителството на Люксембург за опазване на общественото здраве. Стремим се да ограничим негативното въздействие на кризата върху нашите служители и предприехме предпазни мерки, за да сведем до минимум риска за тях и техните семейства.